

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 31. juuli 2024
(OR. en)

12617/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0195(NLE)

UD 150
BIH 11

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. juuli 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 335 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus seoses selle lepingu protokolli nr 2 A liite artikli 17 lõike 4 kohaselt elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele kehtestatud üldnõuetega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 335 final.

Lisatud: COM(2024) 335 final

Brüssel, 30.7.2024
COM(2024) 335 final

2024/0195 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus seoses selle lepingu protokoll nr 2 A liite artikli 17 lõike 4 kohaselt elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele kehtestatud üldnõuetega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel ELi – Bosnia ja Hertsegoviina stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht seoses sellise otsuse kavandatava vastuvõtmisega, millega kehtestatakse üldnõuded elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vaheline stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping

Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu¹ (edaspidi „leping“) eesmärk on toetada Bosnia ja Hertsegoviina jõupingutusi viia lõpule üleminek toimivale turumajandusele. Leping jõustus 1. juunil 2015. aastal.

2.2. Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu

Lepingu artikli 115 kohaselt moodustatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võib anda soovitusi ja võtta vastu otsuseid. Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu teeb oma otsused ja esitab oma soovitusel lepinguosaliste omavahelisel kokkuleppel.

2.3. Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu kavandatav akt

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogul tuleb järgmisel koosolekul või kirjavahetuse teel võtta vastu otsus, millega kehtestatakse üldnõuded elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele (edaspidi „kavandatav akt“).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Brüsselis 5. veebruaril 2020 toimunud esimesel üleminekuaja päritolureeglitega seotud tehnilisel kohtumisel leppis enamik Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“)² osalisi kokku, et rakendavad konventsiooni läbivaadatud reegleid³ (edaspidi „üleminekuaja päritolureglid“) paralleelselt konventsiooni reeglitega üleminekuajal kahepoolset kuni konventsiooni läbivaadatud reeglite vastuvõtmiseni.

1. septembril 2021 jõustus liidu ja konventsiooniosaliste, sealhulgas ELi ning Bosnia ja Hertsegoviina vahel päritolureegleid käsitlevate kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekureglid kohaldatavaks.

Üleminekuaja päritolureeglite eesmärk on leevendada reegleid ja muuta kauba sooduspäritolustaatus määramine hõlpsamaks ning näha ette võimalus kasutada elektrooniliselt väljastatud ja/või elektrooniliselt esitatud päritolutõendeid.

Kuna EL ning Bosnia ja Hertsegoviina leppisid kokku, et kohaldavad elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele lepingu protokolli nr 2 A liite artikli 17 lõike 4 sätteid, tuleb kindlaks määrata üldnõuete raamistik.

¹ ELT L 164, 30.6.2015, lk 2.

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

³ ELT L 339, 30.12.2019, lk 1.

Konventsiooniosalised võtsid 7. detsembril 2023 toimunud konventsiooni ühiskomitee koosolekul ühehäälselt vastu ühiskomitee soovitusel elektrooniliste sertifikaatide kasutamise kohta kehtiva konventsiooni alusel. Soovitusel on esitatud loetelu tingimustest, mis peavad olema täidetud, et importiv konventsiooniosaline saaks aktsepteerida liikumissertifikaadi EUR.1 vormis päritolutõendeid.

Need tingimused on identsed käesolevas ettepanekus esitatud tingimustega, mille alusel kehtestatakse üldnõuded elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele.

Selleks, et tagada Euroopa Liidus elektrooniliselt väljastatavate liikumissertifikaatide vormis päritolutõendeid käsitlevate sätete ühetaoline kohaldamine, kavatses komisjon luua elektroonilise süsteemi elektrooniliselt väljastatavate liikumissertifikaatide taotluste esitamiseks, sertifikaatide väljaandmiseks ning teabe säilitamiseks ja teabevahetuseks liikmesriikide tolliasutuste vahel ja konventsiooniosalistega. Elektrooniline päritolutõendite süsteem (ELi e-PoC süsteem) tuleks luua kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 952/2013 ja selle rakendussätetega.

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võetava ELi seisukoha kehtestab nõukogu.

Kavandatud raamistik on tehnilist laadi ja seotud praegu lepinguosaliste vahel kohaldatavate üleminekuaja päritolureeglitega ega mõjuta päritolureegleid käsitleva protokolli sisu. Seetõttu ei ole mõju hindamine vajalik.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁴.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu on lepinguga, nimelt ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepinguga moodustatud organ.

Akt, mis stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogul tuleb vastu võtta, on õigusliku toimega akt.

Kavandatud õigusaktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaõiguslik alus, mis on nõutav tulenevalt peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga. Seepärast on esildatud otsuse materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele kehtestatud üldnõuetel ei ole märgatavat mõju ELi eelarvele, kuna nende kohaldamisala hõlmab peamiselt kaubanduse lihtsustamist ja kaasaegsete tavade konsolideerimist tolliasutustes. Üldnõuetega nähakse ette lihtsustamine valdkondades, mis jäävad ametiasutuste pädevusse, ilma et see mõjutaks nende reeglite sisu, mille alusel kaubad saavad sooduspäritolustaatus. Elektrooniliselt väljastatud päritolutõendite kasutamine parandab tollikontrolli tõhusust ja vähendab pettuseohtu, luues turvalise keskkonna päritolutõendite väljastamiseks ja kontrollimiseks.

6. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu aktiga täiendatakse ühelt poolt Euroopa ühenduste ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise lepingu protokolli nr 2, on asjakohane see pärast vastuvõtmist avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga asutatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus seoses selle lepingu protokolli nr 2 A liite artikli 17 lõike 4 kohaselt elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele kehtestatud üldnõuetega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu (edaspidi „leping“) nõukogu ja komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/998¹ ja see jõustus 1. juunil 2015.
- (2) Lepingu artikli 117 kohaselt võib lepingu artikli 115 sätete alusel moodustatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võtta vastu otsuseid.
- (3) Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogul tuleb oma järgmisel koosolekul võtta vastu otsus, millega kehtestatakse üldnõuded elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht, kuna stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsus on liidule siduv.
- (5) Brüsselis 5. veebruaril 2020 toimunud esimesel üleminekuaja päritolureeglitega seotud tehnilisel kohtumisel leppis enamik Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) ² osalisi kokku, et rakendavad konventsiooni läbivaadatud reegleid ³ (edaspidi „üleminekuaja päritolureeglid“) paralleelselt konventsiooni reeglitega üleminekuajal kahepoolset kuni konventsiooni läbivaadatud reeglite vastuvõtmiseni

¹ Nõukogu ja komisjoni 21. aprilli 2015. aasta otsus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimise kohta (ELT L 164, 30.6.2015, lk 548).

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

³ ELT L 339, 30.12.2019, lk 1.

- (6) Üleminekuaja päritolureeglite kohaldamine tagab, et kaubavood ja tollitavad kohandatakse 1. jaanuariks 2025, kui jõustuvad konventsiooni muudetud sätted, millel üleminekuaja päritolureeglid põhinevad.
- (7) Alates 1. septembrist 2021 on mitme konventsiooniosalise vahel jõus päritolureeglite kahepoolsete protokollide võrgustik,⁴ mis muudab üleminekuaja päritolureeglid kohaldatavaks⁵ kuni konventsiooni muudatuse jõustumiseni.
- (8) Üleminekuaja päritolureeglite⁶ peamine eesmärk on leevendada reegleid, et muuta kauba sooduspäritolustaatus määramine lihtsamaks ning näha ette võimalus kasutada elektrooniliselt väljastatud või elektrooniliselt esitatud päritolutõendeid.
- (9) Liit ning Bosnia ja Hertsegoviina leppisid kokku, et kohaldavad elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele lepingu protokoll nr 2 A liite artikli 17 lõike 4 sätteid. Seetõttu tuleks kindlaks määrata üldnõuete raamistik,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht põhineb käesolevale otsusele lisatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁴ EL, Island, Šveits (sealhulgas Liechtenstein), Norra, Fääri saared, Iisrael, Jordaania, Palestiina (sellist nimekasutust ei tõlgendata Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti), Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo (kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta), Põhja-Makedoonia, Serbia, Montenegro, Gruusia, Moldova Vabariik ja Ukraina.

⁵ ELT C, C/2024/1637, 20.2.2024.

⁶ ELT C/2024/245.